

Библиотека
Савремена књижевност

Милан Бештић

САБРАНИ АФОРИЗМИ

Алма

Београд, 2006

Милан Бештић
САБРАНИ АФОРИЗМИ

<i>Рецензент</i>	Владимир Павловић
<i>Технички уредник</i>	Горан Оташевић
<i>Ликовно решење корица</i>	Милан Бештић
<i>Фотографије</i>	Милан Бештић
<i>Коректура</i>	Драгана Лазић
<i>Издавач</i>	„Алма“, Београд
<i>За издавача</i>	Др Ђорђе Оташевић
<i>Штампа</i>	„Скрипта Интернационал“, Београд

ISBN 86-84023-62-5

almabg@sezampro.yu

www.alma.co.yu

„ЦВРЧАК СВИРА ХИМНУ“

(1990)

План поринућа је премашен.
Брод је потонуо.

Човек се мишљењем одвојио од животиња.
Цензори су закаснили

Нису дали дозволу,
па смо социјализам градили дивље.

Путоказ каже куда,
али не и како.

Лако је поставити слику.
Ексеру је метак прокрчио пут.

Наше додирне тачке
су Гордијеви чворови.

Братство и јединство је заједничка творевина.
Не зна се ко је први почео.

Кад се историчар заборави,
посегне за документима.

Савремено митолошко биће:
Пола човек, пола комуниста.

Воле демократију
и никоме је не дају.

Странке се региструју пријавом,
што је одувек био случај.

Први борбени редови су се отегли.

Југославија је велика житница,
а ни од гершле нисмо далеко.

Народ на власти води дијалог са влашћу
преко својих представника у власти.

Уз оркестар милиције
свако ће да пропева.

Да би неки имали фонтане,
морала је да потече крв.

Прислушкивање је олакшано.
Глас народа прелази у вапај.

Паметни су добијали метак у чело.
Тако је почео одлив мозгова.

Предност у јуришу
имају последњи.

Рехабилитацији претходи
скидање гипса.

Наш циљ није борба за власт.
Ми бисмо власт без борбе.

На бродском јарболу нема једра.
Платно је потрошено за заставу.

Некада је револуционарима било лакше
јер их је било мање.

Чвор на пионирској марами није крив.
Гушење је изазвано дебљањем врата.

Зашто књижевни критичари
не носе униформе?

Да нам је све правилно
потврђују многобројни изузеци.

Због доброг здравља глумаца
представа се продужава.

Платон је говорио о управљачима,
војницима и радницима.
То је крајње злонамерна и неистинита тврдња.

Ја сам један од многих, а то није мало.

За изградњу гробнице потребни
слободни зидари.

Апелујемо на чланове Партије
да гласају за комунисте.

На брдовитом Балкану
све понор до понора.

Онима који прекрајају историју,
циљ је прекрајање географије.

Обезвређена монета је идеалан материјал
за ливење бисте министра финансија.

У рату смо имали непријатеља.
Окупатор је био сувишан.

Друкчије мислим,
дакле не постојим.

Земље свих пролетера,
нека сте им лаке!

Друштвену имовину
најбоље чувају они
који је претварају у приватну.

Ослонац вам је најстабилнији
када клечите.

У време злочина били смо на власти.
Довољно за алиби.

Нису нам ништа оставили.
Они су, заиста, бесмртни.

Златне полуге померају свет
без ослонца.

Комуниста је човек
који се лако не продаје.

Недовољно је да политчари буду уз народ.
Треба да буду народ.

Још у дванаестом веку овде се јело
кашиком и виљушком,
а и данас би да има шта.

Док су наши петли најављивали свитања,
Труманови су газили кокошке.

Причам сам са собом.
Ето дијалога са влашћу.

На броду који тоне
најмање посла има кормилар.

Када сам остао везаних руку,
дигао сам и ја два прста.

Не могу се тек на робији писати књиге.
Данас је књига улазница.

Комунизам је сан који ни психијатри
не могу да протумаче.

Где он прође посипа се цвеће
јер ту трава не расте.

Јаук комунизма кружи Европом.

Све више људи напушта Партију.
Остаће сама на власти.

Коначни суд даће историја.
Историчари нека се не мешају!

Мисао је слободна.
Пролази и кроз решетке.

Пре рата комунисти су ишли у затвор.
Кућни притвор није долазио у обзир,
јер тада куће нису имали.

Велика је снага аргумената
када су аргументи снага.

Када је свест дивљачи развијена,
ловцу није потребна пушка.

Комшија жели да му цркне сусед.

Несрећан је народ који има пуно
народних хероја,
а мало националних јунака.

Кад се воли земља,
мало љубави остаје за државу.

По законима физике требало би
да се ротирани удаљују од центра.

Христ је разапет између два разбојника.
Тада су и њих кажњавали.

Скидали су нам звезде са неба,
па смо остали у мраку.

Скидање са конопца је рехабилитација.

Имао је жицу, па су га изоловали.

Сунце истиче на истоку.

Док спавате сном праведника
лична гарда је будна.

Сваки нови заокрет
је ново заобилажење.

Народни отац живи
од дечјег додатка.

Хипохондар је излечен.
Разболео се.

Проблеми су сложени.
У фасцикле.

А када је дошла зима,
цврчак је засвирао химну.

Чланарина је недовољна накнада
за учињену штету.

Да би свануло, звезде морају да потамне.

Наш Хајд парк:
Ко се народу попне на главу,
може да прича шта хоће.

Испред сваке виле по полицајац.
То мора да је народ на власти.

Нови свет су стварали са усхићењем.
У афекту, тако рећи.

У рушењу старе Југославије
предухитрили су нас Немци.
Од тада се уздамо у сопствене снаге.

Имали смо једног вођу,
а то је мало!

Купио бих ваше мишљење,
али немам ситно.

То је човек од гвожђа.
Одливен је у природној величини.

Пламен у грудима
гаси се шмрком.

Комунисти низашта не одговарају,
јер се народ пита.

Кадија нема правни факултет.

Буди марксиста,
па да те Бог види!

Летақ, метақ, иметақ.

Наша привреда је планска.
Реч је, дакле, о предумишљају.

Све је мање вербалних деликата.
Занемели смо.

Најбоље плаћена војска је легија старца.

Образујмо нову владу јер са
нешколованом није ишло.

Стварили су историју која једва
одудара од оригинала.

Пређашње време је свршено.

У љубави према власти
милиција је афродизијак.

Политичари уживају огроман углед
у ненасељеним крајевима.

Акценат је на привреди.
Дугосилазни.

Историју пишу победници.
Историчари немају тако уносан хоби.

Маркс је говорио о ослобађању рада,
али не од резултата.

Чизма главу чува
док је не нагази.

Пишем мемоаре,
а и он је мени псов'о матер!

Није било потопа.
Радило се о злонамерном и неистинитом
приказивању хидролошке
ситуације на земљи.

На продају плац на лепом месту.
Површина 255000 квадратних километара.
Услови повољни.

Што у пламену настаје,
у згаришту завршава.

Скраћујем биографије
Убица.

Чаша се прелила. Наздравље!

Сведоци смо ваших достигнућа.
На суду ћемо говорити истину.

Револуција која тече не спира са себе љагу.

Један цемпер са "V" изрезом,
али ћириличним, молим!

Неки народи немају довољно великана,
а нама их је доста.

Из владања добише специјалне јединице.

Од покретних мета најлакше је погодити
ону која пада.

Историјске чињенице могу бити и повијесне,
ако се згодвина сагласи.

Непријатељ је изумео муњевити рат,
а ми дуготрајну победу.

Револуционари осећају унутрашњи немир.
Отуда несташлуци.

Слика се сликом избија.

Затегли су ми лице.
Огледало је сада објективније.

Са микрофоном се дружи већ
четрдесет година. То ни на естради
није никоме успело.

Није само првих сто година тешко.
Од Манифеста комунистичке партије
је прошло више.

Да је политички тренутак
био преломан, противници су осетили на
сопственим ребрима.

Историју пишу побеђени.
Победници диктирају.

Кад браћа проверавају сродство,
узорци крви теку.

Нисам знао за Голи оток!
Нисам, светога ми Гргура!

И бродолом је успех
ако се представи као дератизација.

Породица је основна ћелија друштва,
о чему биографије сведоче.

Политичка позорница ротира.
Видећете им и лице.

Све је стекао у зноју лица свог.
Много је гестикулирао.

Приликом покушаја бекства,
осумњичени је дигао руку на себе.

Да није било брвна,
јарци би постигли консензус.

Реформа граматике:
Прошло, тешко и будуће време.

Батинаш је професор физичког васпитања.

То је успех.... Још пре рата је била трула,
а тек сад се распада.

Није то ореол,
то смо их ми заокружили.

Најдаље скочи онај
који при скоку начини преступ.

Откуд толико блата
на утабаним стазама?

Све ово има свој историјски смисао.
Треба се само стрпети.

Наши политичари имају ширину која
се изражава у килограмима.

Транспаренти су провидни.

Материјални положај појединца
одређују само рат и резултати рата.

О укусима се не расправља
одсеченог језика.

Руже ће морати да процветају.
Погреби су све учесталији.

Партија је у свим порама друштва.
Повећава пукотине.

Код нас се познају јунаци.

Радничка класа може да абдицира
од глади.

Треба и Инквизицију
одвојити од државе.

Слика мрда.
То узидани дају знаке живота.

Стари Грци су имали седам мудраца.
Ми смо отишли корак даље.

Природне катастрофе су од Бога.
За друштвене су се побринули атеисти.

Немци су доста утицали на наш развој.
Почев од Карла Маркса.

У Америци је ратовао Север против Југа,
а наши крајеви се протежу на све четири
стране света.

Реинкарнација би омогућила
да се чује и друга страна.

Кад иследник укључи лампу,
просторију испуни мрак.

Имао је више улица него кућа.
Није био густо насељен.

Јоште живи дух дедова,
али су потомци клонули духом.

Превентиви је претходила обдукција.

Опада увоз, опада извоз.
Туђе нећемо, своје не дамо!

Радници имају своја занимања,
а на власти су из хобија.

Историја је писана крвљу.
На зиду су остале мрље.

Могли бисмо да хранимо пола Европе,
али нема потребе.

Он мушко, она женско. Овде је, дакле,
све више мешовитих бракова.

За ћорсокак су криви Турци.

Све што имате против бирократије,
наведите у формулару!

Револуцији дижу
споменике захвалности.

И чизма има Ахилову пету.

Органи гоњења успешно
лече параноју.

Онима који моле
треба само корак до клечећег става.

Ја сам као револуционар задовољан,
али ујак мог педикира
заслужује бољи статус.

Остварили смо напредак
у који све дубље западамо.

Култ личности се може свести у разумне
оквире, или рамове.

Напис је прошао боје од писца.
Пуштен је.

Држава одумире на ВМА.

Још један портрет
и зид би се срушио.

Партија има пресудну улогу,
а некима је и адвокат.

Не види се шума од бораца.

Да ли сте за монотеизам
или за вишепартијски систем?

Када су схватили да сам им препрека,
испрескакали су ме.

Тантал је Сизифу утеха.

Вук је дао само пет самогласника.
Није предвидео овакву кукњаву.

Рехабилитовани немају споменике
јер су камен истуцали.

Нама закон не лежи у топузу.
Милиција нам је савременије опремљена.

Филозофија је краљица наука,
али је краљева реч последња.

Посуо се пепелом.
Не можемо да га препознамо.

Људска права су за све људе.
Само такви могу да их користе.

Ако је газда подељена личност,
различита мишљења су допуштена.

Кренусмо у јуриш
колико нас грло носи.

Обележили су епоху.
Жигосана је заувек.

Кад пресуше славине,
раде шмркови.

Свега је доста онима
који немају ништа.

Народ вас слуша отворених уста.
Очекује залогај.

Народ живи као Бог.
Све прашта.

Орлови рано прете.

Прогнане рехабилитујмо киднаповањем!

Партијску књижицу
враћају они који немају штедну.

Тамо где царују кладе,
умови се ваљају од смеха.

У сваком откупу жита било је кукоља.

Народ без речи је карикатура.

Не пиши како су ти читали!

„ЦВРЧАК ЈЕ ПОЈЕО МРАВА“

(1996)

]

-

Ко под брдо ак' и мало стоји,
више види но онај под земљом.

Бацањем песка у очи
настаје пустиња.

Извршна власт или егзекутори?

Овога пута неће бити борачких пензија.
Страхоте Другог светског рата
не смеју да се понове.

Телефонска жица спаја,
а бодљикава дели.

Мишљења су подељена.
Сви су добили једнако.

ДНК је промакла НКВД-у.

Југославија: Са вером у Алаха,
за бана ин татковино!

Заливање баште одложено је
због кише.

Лобања је будућност главе.

Декадни систем показује доста разумевања
за чињеницу да нам је свака година јубиларна.

Свиђа ми се и оно што ми се не допада.
Ето, и ја сам објективан!

Генерације које долазе
за петама су нам.

Обилић је знао како се преговара:
од учкура до грла бијела!

Апартхејд:
Не пуштају ме у Јужноафричку Републику.

Ако су нам оно народни посланици,
све породице биће ожалошћене.

Нека кад-тад буде што пре!

Предлажем следећи дневни ред
и мир, молим вас!

Успоравање хоризонталног хица
сразмерно је броју излазних рана.

Ватру проучавају природне,
а ломачу друштвене науке.

МИТ ПО МИТ - МАТ!

Срби и Хрвати су браћа
различитог пола.

Познајем једног екуменисту.
Живадина Ибрахимбергера.

Од борачке пензије отплатио сам BMW.
Danke Deutschland!

Verba volant,
а написано ћемо спалити.

Најбоље предјело је глад.

У Солуну денар сомун.
До Солуна сто долара.

У нашој банци ваш улог је сигуран.
Ни ви га не можете подићи!

Потковица коњу не доноси срећу.

Скините заставу!
Доведени сте до просјачког штапа.

Динар је стабилна валута.
Вреди увек сто пара.

Они који имају телохранитеље
закидају нам на протеинима.

Стрељање је прилог зидним новинама.

Устајте ви, земаљско гробље!

Једни једва дишу,
други од кисеоника зарђаше.

Волим секс и радо га се сећам.

Кршим само једну Божју заповест.
Хришћанин сам целих 90%.

Од даске која му фали у глави
начинио је говорницу.

О вођи нисам написао ни један афоризам
јер не могу да га смислим.

И Срби су људи од крви и меса.
То је и експериментално доказано.

Они који коче
по инерцији одоше напред.

Над оболелим осуђеником
не извршава се смртна казна
јер би то још више угрозило његово здравље.

Био бих амбивалентан,
али се двоумим.

Човек који мисли
живи као homo sapiens.

Прошли су главом кроз зид.
Знају они шта су врата.

Карикатуриста је афористичар
који уме да црта.

Да би врх брже растао,
гране се подсецају.

Клечим.
Онима иза показујем ђон.

Одговорност је утврђена бедемом.

Ко пада, не посрће.

Да је живео у замку,
Кафка не би написао Процес.

Медвед мечки чини медвеђу услугу.

Обешеног за конопац везују
непријатне успомене.

Губец је подигао буну и није му
пала круна с главе.

Говор политичара прекидан је
ТВ рекламама
а да то нико није приметио.

Дајем часове марксизма.
Плаћам пет марака на сат.

Кривце смо одувек изводили пред суд,
а једном ћемо их и унутра видети.

Бурма је прстен који стеже око врата.

Милиција је пуцала у народ
да не би повредила ваздушни простор.

Стојимо постојано као клисурине.
У рововима.

Дозвољено је упадати у празну реч.

Ради смањења трошкова државног апарата,
Држава, то је само Он.

Ко неће да зажмури,
добиће повез преко очију.

Камелеони су evergreen.

Пропусте урбанистичког плана
исправља артиљерија.

У моју собу не улазите без куцања.
Можда читам дневну штампу.

А када је дошла зима,
цврчак је појео мрава.

Старац и море.
Једном речју, Бриони.

Та река је граница,
али ни притоке се не дају.

Слобода је карика у ланцу
која недостаје.

Рашчечени шири руке.
Показује целату колико га воли.

Дељењем једне мале државе,
добили смо више великих.

Ништа нисам постигао у каријери.
Теши ме што сам стварно неспособан.

Кад нема сена
сваки магарац је Буриданов.

Фашизам без потребе куца на врата.
Отворена су.

Преживела жртва
прекорачује овлашћења.

Не можемо спречити ратна разарања.
Барутни гасови се шире без наше воље.

Непотребне прецртати!

Дигао је руку на себе
и одмах га је стигла казна.

Реци попу поп,
а комунисти социјалиста.

Засукани рукави су кратки.

Држава има свој ваздушни простор,
па нека се шири!

Дављеник искрено
свима пружа руку.

Насукан брод не може да потоне.

Стиснуту песницу заменио је
испружен длан.

Странке делују, каравани пролазе.

Наизменична струја:
час је има, час је нема.

Колективна свест је могућа.
Судови су спојени.

Мртве рибе пливају низводно.

Издвојено мишљење је у одвојеној глави.

Рећи ћу вам из које сам странке
ако сте озбиљан купац.

Продајемо неисправне телевизоре.
Нема лажи, нема преваре!

У време потопа била је
велика влажност ваздуха.

Свака власт је иста, стога пазите
за кога ђете гласати!

Забрана увоза оружја нас не забрињава.
Имамо ми своје телевизоре.

Савиј кичму, па прими медаљу!

Бирократа је човек формата А 4.

Олово је племенити метал,
ако се метак правилно усмери.

Рехабилитација је мелем на раку.

Изостанак кривичног дела
отежава истрагу.

На јесен нећемо покупити шљиве.
Србија се сагињати неће!

Напис без фусноте
стоји на сопственим ногама.

Да се око демонстрација не би дигла
прашина,
употребљени су шмркови.

Живи сахрањени увеличавају свечаност.

Тешко га је ротирати.
Чигра је то од човека.

Скидали смо им капу.
Зато смо остали гологлави.

Не могу да обављам брачне дужности.
Покварио ми се усисивач.

Зидали смо кућу од крова.
Да темељи не би киснули.

Стајао је иза својих речи.
Транспаренти су били огромни.

Овим документом потврђујемо
да је именовани политичар
и у друге сврхе се не може користити.

Демократија:
свакоме по карика ланца.

Камичак је као од брега одваљен.

Држава која се дави
и за сламарице поданика се хвата.

Систем је у основи катастрофалан,
али је на врху идеално.

Није лепо да само ми славимо
одлазак комуниста.
Оставили смо нешто и за будуће генерације.

Нисмо ми пред светом поклекнули.
Ми смо доказали да се свету може угодити.

Проблему рата не приступају парцијално.
Воде га на целој територији.

Доћи ће и за младе тренутак.
Старење је природна појава.

Растанак од комуниста је тежак.
Зато тако дуго траје.

Рашчеречене ћемо рехабилитовати.
Дајте менгеле!

Захтеви штрајкача су више него минимални.
Зато и нису испуњени.

Снајперистин поглед обара с ногу.

Нека ми буду опроштена сва злодела
почињена у животу!
То ми је први пут.

Истина – *singularia tantum*.

Нисмо ми остављали кржаве трагове.
Они су крварили.

Када се заврши представа,
почињу сцене.

Родио сам се.
То је мој прилог демографској експлозији.

Српски национални интерес у три тачке:
доручак, ручак, вечера.

На историјским гранама много је обешених.

Од споменика ћемо правити камене секире.

Немам телесни недостатак.
Напротив, расте ми тумор.

Ако су богаташи трули,
каква ли је тек сиротиња?!

Без уверења о здравственом стању не можеш
да управљаш аутомобилом,
али можеш државом.

Ко се превише плаши смрти,
умреће од страха.

Заустављам процес старења.
Убица.

Шта бих ја без себе?!

Умишљам да сам хипохондар.

Ја сам луд,
али то не знам јер сам и глуп.

Пут посут ружама је клизав.

Ковчег молим!
За овде или за понети?

Није реч о подељеној личности.
Обојица смо у то уверени.

Дно је подијум за одијум.

У ратовима је страдало више људи
него у земљотресима.
Човек је победио природу.

Не могу да се савладам.
Ја сам јак противник.

Заштитили смо своју околину.
На задовољство суседних земаља.

Комунисти су говорили
да ће нам сутра бити боље.
Са овима нам је већ данас боље него сутра.

Некада су силом освајали власт
Није било телевизије

Симпатишем све
странке, нације и генерације.
Ја сам један веома пријатан саговорник.

Ако нам од пет авиона оборе три,
остаће нам још четири.
Свака друга аритметика је непатриотска

Узми све што ти власт пружа.
Данас си цвет, сутра увела ружа.

Нарцизам је човекољубље
у ужем смислу.

Да би дошли бољи дани,
ови садашњи морају да оду.

Био сам сиротиња, сиротиња сам остао.
Ја се лако прилагођавам.

Не волим чињенице.

Егзистенција нам је обезбеђена.
Треба само да је одржавамо.

У наступу самокритике
побио је све истомишљенике.

Мушкарац је паметнији од жене
ако је интелегентнији.

Вратили смо се ћирилицы
јер ће нас то приближити Европи и свету.

Спавајте без бриге!
Чувајте се буђења!

Несрећа никада не долази сама.
Прате је пријатељи.

Стара власт се понела срамно.
Срећом, нова је бесрамна.

Оправдано одсутне заменили су
неоправдано присутни.

Одисеј је лутао да не би
по цео дан гледао Пенелопу.

Пишу поезију.
Није им до песме.

Супротно говорити пуним устима
није пристојно.

Кад подмећем ногу,
стану ми на жуљ.

Ја сам човек и по.
Недовољно за двоструку личност.

Виљем Тел би био наш национални јунак,
али Швајцарци су се први сетили.

Да бих знао што други не знају,
морам то сам да смислим.

Наш непријатељ има огромне губитке.
Дневно у свету умиру милиони људи.

Главу дајем!
Ко да више?!

Два миленијума демократије
робовима су значајан јубилеј.

Драги гледаоци,
желимо вам пријатно повечерје!

Њихова дела превазилазе савремену историју.
Већ спадају у археологију.

Ја сам један од ретких,
а таквих нас је највише

Чувај се пса!
Има газду.

Мисао вам није на месту.
Мораћемо да вам померимо главу.

Оцила пале ватру.

Ми у овом рату нисмо учествовали.
Слали смо војне обвезнике.

Химна небеског народа:
Тамо високо...

Ако вам прија да чујете да сте још млади,
затражите унапређење.

Нисам прави Србин,
али вежбам до изнемоглости.

1789. године донета је Декларација
о правима човека и грађанина,
али ми се нећемо враћати у осамнаести век.

Христ је васкрсао седмог дана.
То сам сазнао после Осме седнице,
у Деветој месној заједници.

Без човека,
ломача је обична ватра.

Музе ћуте.
Не знају чији су топови јачи.

Зараћене стране су размениле
артиљеријску ватру.
Нико није на губитку.

Чојство је бранити друге од себе.
Зато наплаћујемо рекет.

Пола века није се померио са трона.
Реч је о кататоној шизофренији.

Телохранитељи су непотребни.
Вођу штити бирачко тело.

Ако дођу Карађорђевићи,
бићу оштар као Домановић.
Критиковаћу Обреновиће.

Док се хладе топовске цеви,
пуца се из катодних.

Да су истребљени Индијанци знали да је
Колумбо тражио Индију,
било би им много лакше.

Безоловни метак је еколошки хит.

Правилно употребљена мотка
делује као чаробни штапић.

Костур је лешу утеха.

Одмах се јавите ратној јединици,
не било вам заповеђено!

Све је порушено.
Сада ће природне лепоте
доћи до изражаја.

У званичном саопштењу су кратке ноге.

Мој живот је као роман,
али досадан.

Кама делује тихо као шапат.
Од уха до уха.

Порнографија: гледам, али гледам
да ме не гледају да гледам.

Фабрике су у друштвеној својини,
а друштво у приватној.

Огњишта се гасе паљењем.

Крпељ ми се увлачи под кожу.

ИГРОМ ДУХА ПРОТИВ ЧАМОТИЊЕ СВАКО ДНЕВИЦЕ

Већ десетак година Милан Бештић је међу нашим врхунским афористичарима, а наша афористика је, по општој оцени и стране критике, већ три деценије водећа у свету. Бити у нашем врху, дакле, уједно значи припадати и светском врху.

Иако превасходно сатиричар по вокацији, што већ само по себи подразумева специфично тематско опредељење, Бештића одликује ванредна ширина тематике. Без претеривања се може рећи да је под свој микроскоп ставио све теме и овога и онога света, од своје маленкости („Ја сам један од многих, а то није мало.“) до националних и чак космичких прилика и питања („Химна небеског народа: Тамо високо...“). Слично тематској разноликости, и Бештићева поетика је бескрајно разуђена и богата. У свом афористичком умећу он примењује сијасет стилских поступака и читав регистар фигура. Мада би примена тако разноврсних изражајних средстава могла да представља прави ватромет значењских и звучних ефеката, код Бештића је на делу обратан поетички образац, настојање да се порука исказе што дискретније, изнутра. Бештић гаји смирен, уравнотежен, привидно неутра-

лан, тако рећи информативан исказ. Његова сатирична жаока је крајње дискретна, наоко пуки одблесак унутарње динамике саме стварности, дах и дух саме констатације неког стања. Та лежерност стила, то постизање унутарњег богатства и напетости значења тихим изражајним средствима спада у врхунска умећа и одиста је високо одличје Милана Бештића.

„Нема увоза, нема извоза. Туђе нећемо, своје не дамо!“ – гласи један Бештићев афоризам. Прва реченица је благо стилизована, готово пука констатација нашег невеселог стања; друга је патриотско-идеолошки слоган који је деценијама био један од „каменова темељаца“ наше политике. Спојени, ова два исказа се унакрсно осветљавају и указују на узрочно-последичну везу феномена који констатују. Јалова искључивост једне политике, овде луцидно евоциране патосом (псеудо)патриотског поклича, резултирала је погубном (само)изолацијом, животом изван и мимо света. Стилским средством инверзије (последича па узрок), Бештић је на суптилан начин појачао своју сатиричну жаоку, служећи се, као градитељ циглама, само већ готовим и друштвеном комуникацијом потврђеним обрасцима.

Свој омиљени модел дискретне поруке помоћу „спојених судова“ Бештић разлистава на мноштво на-

чина, демонстрирајући свој раскошни таленат почев од најједноставније евокације збиље па до најсложенијих значењских сплетова, који садрже читав дијапазон изражајних средстава – од огољеног контраста или парадокса до тананих филозофских импликација. И кад у неки од „спојених судова“ успе нешто више зачина, Бештић настоји, попут доброг куvara, да зачин буде примерен чорби или папазјанији коју описује, како би игром духа провоцирао учмалост свакодневице.

Највише Бештићевих афоризама су сатиричног кова, у складу са духом времена у коме животаримо, но више од већине својих угледних литерарних савременика Бештић гаји и афоризме изван невеселог царства, боље рећи – пакла сатире, у широком распону од дeмонтирања окошгалих фраза и вербалних поштапалица до суптилних психолошких и филозофских опаски.

Нова књига афоризама Милана Бештића заслужује својом актуелношћу и моралним ангажманом пажњу широке читалачке публике, а својим високим књижевним дометом биће доживљај и за литерарне сладокусе.

Витомир Теофиловић

„ТАКО ЈЕ ГОВОРИО ПИНОКИО“

(2001)

ПАРАДОКС

*Рећи ћу вам из које сам странке
ако сте озбиљан купац.*

Милан Бештић

Маркантно име Београдског афористичарског круга, Милан Бештић, као да се од своје појаве у књижевној јавности придржавао савјета, који је, још седамдесетих година, упутио младим писцима Данило Киш. Његовим сугестијама да свој говор не загаде језиком идеологије и да се чувају оних који „нуде коначна решења“ приклонио се изгледа и наш афористичар. Већ у првој књизи *Чврчак свира химну*, коју је објавио 1990. године, Бештић испољава способност да се досјетком успротиви идеолошком стереотипу и да одгонетне утваре хаотичне стварности. Тада увелико обликује свој „имиц“ умјетника, који је готово опсједнут афоризмом као кратком књижевном формом. Он је њом надмоћно овладао. И остао јој вјеран. Његов књижевни првјенац овако је пропратио Александар Баљак: „Милан Бештић, упркос нашој епској

традицији, суверено влада кратком формом. На хиљаду и један начин уме да исприча реченицу. Кад читалац, ма и на тренутак, помисли да је прозрео његов метод грађења хуморних ефеката, он га новим обртима изнова увесељава. Бештић често мења угао посматрања, а када је то нужно, разуме се, мења и место боравка. Својим романима у пар речи, кратким причама без наслова, мини-драмама, минијатурним поетским памфлетима, драматизованим мислима, једноставним а вишезначним, сажетим а свеобухватним, Бештић се наметнуо као изразити представник већ у свету чувеног Београдског афористичарског круга“. И Милован Витезовић је запазио да је Бештић супериорно овладао умијећем творења афоризма и вјештином употребе „стварносног парадокса“. Занимљива су и друга Витезовићева запажања о нашем афористичару: „Понеки афоризми имају дозивну интонацију. Исписани су као вапаји позива народу и друштву да се дозову себи и својој памети. Памет смо просули у свет, а ми смо у земљи лудости где нас глас разума још увек чуди. Међутим ваља признати да је деценијама ретки глас разума био глас сатиричара. Афоризми су се као игле убадали у уши за демократију наглувог друштва. И за ово враћање разуму, без обзира колико је, међу првима част припала сати-

ричарима–афористичарима. Ту част дели и Милан Бештић“. У средишту његове стваралачке преокупације, као и код других припадника Београдског афористичарског круга, ситуиран је политички афоризам. Тај афоризам, индивидуализован и проживљен, ослобођен је и традиционалистичког и морализаторског хтијења. Он је попримио својства и модерног мишљења и модерног исказа. У тај исказ „укомпонована“ је иронијска искричавост и дискретни шарм хумора.

У збирци афоризама *Цврчак свира химну*, Бештић опсервира контуре и крхотине старог идеолошког свијета. Тај свијет је већ од осамдесетих година упадљиво губио не смо примат него и тло под ногама. Подувјековни једнопартијски поредак довршавао се са силама деструкције и разуданости. Афористичар је записао: *ЈАУК КОМУНИЗМА КРУЖИ ЕВРОПОМ!* А то шта ће се са комунизмом догодити, сатиричар је, изгледа, антиципирао афоризмом, који се налази на првом мјесту у његовој књизи: *ПАН ПОРИНУЋА ЈЕ ПРЕМАШЕН. БРОД ЈЕ ПОТОНУО*. Он и не жели да се превише бави пропалим „пројектима“, али настоји да се одреди према веома неоређеном и драматичном међувремену, према периоду који је услиједио од времена прошлог до времена садашњег. И овдашњег.

То је вријеме великих очекивања, али и великих заблуда и ирационалних раскола. Темељи старе државе љуљали су се, а заједничко здање показало се, намах, склоно паду. Пут којим смо готово пола вијека ишли био је погрешног правца и несрећна смјера. Стварност је показала да тај пут не ваља, да ништа не вриједи. Ако је то било очигледно, није било јасно којим путем кренути. Зато се афористичар, у ствари, непрекидно пита о судбини друштва, које се нашло на стази на којој дувају снажни и вртложни балкански вјетрови. Његове рефлексije индикативне су за неповољне историјске исходе: *У АМЕРИЦИ ЈЕ РАТОВАО СЕВЕР ПРОТИВ ЈУГА, А НАШИ КРАЈЕВИ СЕ ПРОТЕЖУ НА СВЕ ЧЕТИРИ СТРАНЕ СВЕТА*. А кад је сатитичар себи поставио питање: гдје смо сада, он није морао да се бави утварама прошлости нити виртуелном стварношћу, јер се слика реалитета готово сама од себе наметнула. За нашу заједницу речено је да је „буре барута“ на Балкану, што значи да је у епицентру насиља, или да ће постати извор и утока насиља. Зато се као историјски стереотип наметнула опсервација: *На брдовитом Балкану све понор до понора*. А одмах послије ове „дијагнозе“, слиједи и до краја геополитички релевантна опаска: *Онима који прекрајају историју, циљ је прекрајање*

географије. А пошто нијесмо били раскрстили с големим илузијама о нашем „посебном“ мјесту у савременој историји и модерној савремености, досјетили смо се нових могућности, овога пута изразито деструктивних: *У рушењу старе Југославије предухитрили су нас Немци. Од тада се уздамо у сопствене снаге.* Живот наш силован је крутошћу политичке баналности и поамама национал-шовинистичког лудила. Политичка стварност појављује се као паклени круг, као гранично подручје, као зона ван умности и морала. У тој стварности, збива се политички живот без идентитета, без демократских темеља и без политичке културе. Зато је афористичар записао: *Наш Хајд парк: Ко се народу попне на главу, може да прича шта хоће.* Нашу склоност да дувамо у једра искона, да пловимо мистификованим даљинама прошлости и окренемо леђа савремености, афористичар је видио као опредељење за свијет привида и свијет мртвих. *Још у дванаестом веку овде се јело кашиком и виљушком, а и данас би да има шта.* Не без антрополошког песимизма, с намјером да превреднује опше мјесто о овдашњем менталитету, Бештић запажа: *Комшија жели да му цркне сусед.* Мање-више, све је горе него што је било. Али нема више ни илузија да је човјек бољи него што јесте.

Линију демистификације и духовног отрежњења, Милан Бештић слиједи и у књизи *Цврчак је појео мрава*, која је објављена 1996. године. Тематски оквир је овдје знатно проширен, а стилско-језичке карактеристике су са уочљивим рафинманом. Изразит творачки успон нашег афористичара запазио је и Витомир Теофиловић: „Слично тематској разноликости, и Бештићева поетика је бескрајно разуђена и богата. У свом афористичком умећу он примењује сијасет стилских поступака и читав регистар фигура. Мада би примена тако разноврсних изражајних средстава могла да представља прави ватромет значењских и звучних ефеката, код Бештића је на делу обратан поетички образац, настојање да се порука исказе што дискретније, изнутра“. Његове асоцијације на увријежено мишљење, на већ успостављени лијени стереотип, поентиране су хуморним исходштем и луцидним обртом. *Химна небеског народа: Тамо високо...* Ту је и иронијски дискурс, којим се наговијештавају опасности од буквалног повратка на херојско искуство из прошлости. *Обилић је знао како се преговара: од учкура до грла бијела!* У Бештићевом афоризму препознајемо несклоност према прекомјерној упореби мита и митске свијести: *Мит по мит – мат!* Његове црнотуморне играрије, послије неоче-

киваних вербалних и мисаоних обрта, остављају туробан утисак: *Губец је подигао буну и није му пала круна с главе.* Преиспитује се и све што нас је снашло у нашем времену, све што нам се догодило као насиље безобзирне историје: *Пропусте урбанистичког плана исправља артиљерија.* У том духу је једна до краја лапидарна „слика“ направљена од досјетјиво употребљене језичке двосмислености: *Одњишта се гасе паљењем.* Уз ову парадигматичну опаску о ратним невољама слиједи и једна формулација, која се односи на циничну и лажну јавност, на превару политичку, на њену отужну демагогију: *Ми у овом рату нисмо учествовали. Слали смо војне обвезнике.* Рат и све што га је припремало није ни могуће јасније одређивати без масовних медија. За мрачне политичке работе, које су увелико учињене и које се увелико чине, неопходан је медијски мрак. Средства за масовно информисање одавно су претворена у најгрубљу политичку пропаганду. Тиме је опорекнут њихов цивилизацијски и демократски значај. *Некада су силом освајали власт. Није било телевизије.* А кад се рат заврши, кад се у расијаности готово забораве индивидуалне трагедије, онда се на све могуће начине налазе оправдања и за ратна лудила и за ратну трагедију. *Нисмо ми пред светом поклекнули. Ми смо доказали да се свету може угодити.*

Иронијски дискурс прати и мирнодопски систем вриједности: *Вратили смо се ћирилици јер ће нас то приближити Европи и свету.* А свакодневље, у коме су блокирани нормални животни процеси, лишено је маштоликог „прекорачења“, а појединац плови низ струју колективног незнања. У егзистенцији без храбрости, страсти и мудрости, пониженом човјеку преостали су снови. Зато је наш афористичар и записао: *Спавајте без бриге! Чувајте се буђења!* Многи Бештићеви афоризму вема су популарни, па се често заборавља ко им је аутор. Такав је и афоризам: *Волим секс и радо га се сећам.* Он је објављен у збирци афоризама *Цврчак је појео мраву.* У њој се налази и неколико, у антрополошком смислу, духовито формулисаних исказа. Можда је од њих најувјеливији: *Нарцизам је човекољубље у ужем смислу. У шаљивом и ироничном тону направљен је сједећи афоризам: Тешко га је ротирати. Чигра је то од човека.* Није мање упечатљиво „дешифровање“ човјекове психологије у невољи: *Дављеник искрено свима пружа руку.* Духовито је „скициран“ и појединац, који се доживљава као моћник: *Не могу да се савладам. Ја сам јак противник.* Нема краја Бештићевим досјеткама и ироничним обртима.

Овај наш сатиричар у сталном је стваралачком успону. У то ме увјерава и његов нови рукопис под

насловом *Тако је говорио Пинокио*, који је припремљен за штампу. Он синтетиче ауторова и мисаона и формално-стилска досадашња искуства. Ту је црни и хумор: *Извадили су му очи. Сада им је слепо привржен.* Нијесу изостале ни алузије на наше жалосно убрзање историје: *Сви Срби у једној држави! Лужички.* А очајно губитништво, српско, афористичар је овако исказао: *Срби се враћају својим коренима. Већ живе као у средњем веку.* Ту су и крајности и екстремизам политичке збиље: *Ако атентатор промаши Њега, погодиће све нас.* Ехо ратне теме поново је присутан: *Пси рата војсковођама су кућни љубимци.* А наговјештене су и „перспективе“ ратовања: *Ако се овога пута нисте обогатили, не очајавајте, биће још ратова!* Препознатљива је алузија на стање у нашој заједничкој држави: *Два ока у глави не виде где им је глава.* Од универзалнијих медитација посебно је занимљива ова: *Месија који има следбенике није обичан лудак.* Читалац ће се, с разлогом, питати има ли и међу нама месија. Вјерујем да има. За лудак сам сигуран.

Ратко Божовић

Чувајте природу, шуме, дрвеће и дрвне
прерађевине!
Тако је говорио Пинокио.

Лек није деловао
јер је пацијенту истекао рок употребе.

Ех, да је било више валуте,
Santa Maria della Salute!

Шине нека остану баш ту где су.
Можда ће трамвај баш овуда проћи.

Па шта ако је лађа потонула?
Није тица да полети!

Погреб: човек из биологије прелази у
геологију.

Иловача је земља за коју Србима
није потребна виза.

Имам сто лица.
Не тражите још и образ!

Данашњи гуслари нека знају
да је Филип Вишњић био слеп
само у дословном значењу речи!

После рата гради се на све стране.
Највише је објеката нискоградње.
Гробница, на пример.

Да нема повез преко очију,
осуђени би видео да је и целату непријатно.

Слепи Хомер није водио Грке
јер је демократија још била у повоју.

Председнички кандидати су се вређали тако
што су доказивали ко је већи Србин.

Ово је најтежи период у нашој историји,
али се нећемо освртати на прошлост.

Враћамо се православљу.
За почетак смо обезбедили
услове за покајање.

Обнова земље трајаће дуже од разарања
зато што су градитељи издржљивији од
рушитеља.

Да ли џепна књига празни или пуни џеп?

Писац графита моли спонзоре
да му помогну у грађевинском материјалу.

Један се тек јуче снашао и купио ципеле,
а ја сам то учинио још пре седам година.

Пребијени су падали како је који хтео.
И они су се за нешто питали.

Захваљујући нишанским справама,
много смо порасли у очима света.

Многе жеље ћу испунити
кад испразним бунар жеља.

Сатиричари раде у континуитету.
Критикују стару власт.

Пинокију не фали даска у глави.

Двадесети век
био је највећа кланица у историји.
То је зато што је у претходним вековима
живело мање људи.

Пас луталица је кућни љубимац
бескућника.

Ако је Хамлета мучио помоћни глагол,
шта би му тек радио главни глагол?!

Демократија је рођена у знаку питања.

Она би могла да има четрдесетак година,
али неће.

Смрт пацијента
ремети даљи ток лечења.

Враћамо се својим почецима,
а у почетку нас није било!

Један човек и једна жена.
То је у Француској филм,
а у Србији живот.

Излечио сам се од самољубља.
Ко ће сада да ме воли!

Стиже ми електронска пошта.
Ено, куче лаје на компјутер!

У називе предузећа умећем икс.
Велики сам стручњак за маркетинг!

Полиција,
то асоцира на криминал.

Свет је један.
Мањи број непријатеља од тога
не можемо имати.

Имам тридесет година и још немам девојку.
Не да ми жена.

Да је двадесети век био бољи,
дуже би трајао.

Ако вам је тешко да новац носите са собом,
поверите га нама и биће вам много лакше!

Толико је мртвих
да се на сахране чека и по десетак дана.
Шта тек рећи о живима који чекају
и по осамдесетак година.

За месечну плату могу да купим
двадесет килограма банана за своју породицу.
Више нам и не треба.

У деценији Његове владавине
живели смо лоше, али шта је то кад се
распореди на десет година!

Демократија је диктатура
са ограниченим роком трајања.

Камелеон је мртав.
Коначно је стабилизовао боју.

Комунисти јесу изгубили компас,
али га није нашао поштени налазач.

Партијску линију чине
вођине карактерне црте.

За војску мора да буде довољно хране.
Није здраво гинути на празан стомак.

Религија ублажава страх од смрти,
а повећава страх од живота.

Република - то је круна демократије.

Ломача је најсветлија тачка
у целатовој каријери.

Сатира се чита
као што се порнографија гледа.

Бетовен није никада постао велики сликар
зато што је био глуп.

Доживотном владару је продужен мандат.
Смрт ће морати да се стрпи.

Екологија:
на црвеној јабуци етикета *Зелена јабука*.

На вратима ауто-школе пише:
ОБУКА ВОЗАЧА
Знају ли они и невозаче да обучавају?

Или је мој фрижидер празан
или је ветар померио ТВ антену.

Стрељања су у зору,
а по јутру се дан познаје.

Код животиња не постоје
пријатељи и непријатељи.
Или је нешто храна или није за јело.

Да ли је рака земљишни минимум
или максимум?

Слободе је довољно.
Треба само усмерити ТВ антену.

Продајем женку ротвајлера.
Мужјак.

Дишемо пуним плућима.
Пуна су нам шлајма.

Пред нама обарају поглед.
Толико смо ниско пали.

Ја сам Петар Јовановић, али!

Војни пораз и капитулацију не признајемо,
јер смо то учинили под принудом.

Гусле су одсвирале своје.

Колико година је трајао век
пре увођења декадног система?

Медаља виси о концу.

Туђин је својски окупирао земљу.

Хитлер је имао обичај да каже „добар дан“.
Тако говоре и моји политички противници.

Реч *сланина* не би требало писати масним
словима
јер у масти има холестерола.

Нисам ја пословни човек.
Мене је погодио залутали метак.

Ја, камелеон, јесам променио боју,
али је околина прва почела.

Договорили смо се да срушимо кућу.
Договор кућу гради.

Казна доживотне робије је неправедна,
јер осуђеници не живе једнако.

Неће бити смене власти.
Зашто мењати тим који побеђује?!

Два и два су четири
чим се мало саберу.

Шта ће покојнику луксузни ковчег?!
Неће га у гроб понети!

Читам у новинама да нам је све боље.
Где то пише?!

Тајна полиција је јавна служба.

Водовод и канализација - да,
али одвојено!

Јуче је говорио да је среда,
данас каже да је четвртак,
сутра ће смислити нешто треће.
Како таквом човеку ишта веровати?!

Поправите код нас фотоапарат
и моћи ћете с њиме да се снимате!

Наше односе са светом
заштитили смо од спољних утицаја.

Убио сам две муве једним ударцем.
И то онда кад им је било најлепше.

Камен из мога завичаја:
Зар је то седиментна стена и ништа више?!

Пријатеље бирам међу неуспешнима.
Ту је избор највећи.

Синовима су остале сабље и копља,
јер су очеви појели јарца печеног.

Присталица сам макробактеријалне исхране.
Једну свињу помешам
са три зрна интегралног пиринча.

Диктатор ће владати доживотно.
Ни атентатор га у томе неће спречити.

Монолитна партија
пуца по свим шавовима.

Због недостатка асфалта,
улицама ћемо мењати само имена.

Приватизација је прилика
за присвојне заменице.

Правда једном мора победити.
По закону вероватноће.

Тише са паролама,
могао би неко чути!

Ја афоризмом у пар речи
успевам да кажем
оно што никога не занима.

Народна кухиња је специјалитет
наше националне кухиње.

Црвенкапа нека не брине!
Појео је вук магарца!

Оно чега нема нигде под капом небеском,
има под шајкачом.

Пратим културна догађања.
Знам и који је омиљени писац
најновије певачице.

Саслушати и другу страну,
али то је једна иста плоча.

Приватизација нашег предузећа:
Наше предузеће и син.

Лако је препознати
која је печурка била отровна.

Како се зове камелеон?
Како кад.

Секретарица је лична заменица.

Амнестија:
Господи помилуј!

Чаша се прелила,
али то неће напунити бунар.

Фризерском салону за децу
потребан анестезиолог!

Дете стално ставља нешто у уста.
Најчешће шаку,
јер шака му је увек при руци.

Ископали су му очи.
Сада им је слепо привржен.

Истина о нама продире у свет,
јер страхови теже да се остваре.

Убијам православце, католике и муслимане.
Ја сам екумениста.

Непријатељ је, крајње перфидно,
користио бојеву муницију.

Тамо где живе Срби биће српска земља.
Због једначења сугласника по звучности.

И празна пушка може да опали.
Посебно ако се у њу стави метак.

Геније се рађа једном у сто година.
Ја још ређе.

Прелазим на подводни риболов.
У ваздуху нисам имао успеха.

Сви Срби у једној држави!
Лужички.

Мишљење је правилно
ако нас доводи до
објективно поузданих судова.

Одевена стриптизета је
технолошки вишак.

Човек на електричној столици не може
да служи као амперметар,
јер сувише субјективно
процењује јачину електричне енергије.

Да ли радим за ексере?
Зависи од тога колико тона нудите.

Хитлер у души није био нациста,
него је било такво време. Морало се.

Мецена тражи донатора,
јер му спонзор живи од социјалне помоћи.

Препродао сам осам тона белог лука.
То је добро против урока.

Штеточина још неко време неће дати оставку
јер срећа је лепа само док се чека.

Опозиција јуриша на власт к'о
мува на владајућу странку.

Да би одлазак комуниста са власти
био успешан,
они су се годинама за то припремали.

Ако атентатор промаши Њега,
погодиће све нас.

Живи треба да се угледају на мртве.
Њих је више и имају стопостотно
животно искуство.

Док је друг Тито био жив,
ја сам био млад и леп.

Вишепартијски систем је непотребан.
Ионако можете гласати само за једну партију.

У трамвају ми је NN лице извршило својинску
трансформацију новчаника.

Ако сада будемо говорили о будућности,
далеко ћемо стићи.

Босна је троножац који се љуља.

Моћни таласи разарајући обалу
чине песак још финијим.

Навијам сат по ТВ Дневнику.
Ја им верујем!

Судија не навија ни за један тим
јер га фудбал не интересује.

Решење је у дијалогу.
Зато оружје неће да заћути.

Два јарца су се срела на брвну,
али наћи ће коза трећег.

Кукавица је књижевни јунак.

Саобраћају разне идеје и нормално је
да полиција регулише саобраћај.

Атентатор је метку приредио
сусрет на највишем нивоу.

Моле се грађани да не стварају кућне
залихе новца јер ће држава доштампати
потребне количине.

Прорез на гласачкој кутији
велика је рупа у демократији.

Упадамо један другоме у реч.
То згушњава разговор.

Једна запаљена страница историје
осветли све остале.

Нестрпљиви ће последњи дочекати старост.

Они су ту живели вековима,
па им је то малчице досадило.

Читав живот провео сам у беди,
али, срећом, то се само једном догодило.

Аутобиографија:
ја, па ја!

Афоризме су писали и пре
пар хиљада година,
а мени су се тек сада отвориле очи.

Кроз историју је проливано много крви,
јер у нашим жилама не тече вода.

Успевамо да се прехранимо.
У томе је тајна наше кухиње.

Шаљивција који мисли,
шали се главом.

Неправда! Једне убијају,
а на друге врше атентат.

Он је стручњак за националну валуту.
Познаје је к'о злу пару.

Месо не једем из верских разлога.
Верујем да је прескупо.

Срећа је већа кад се с другим дели,
а несрећа мања.
Аритметика је врло предусретљива.

На железничкој станици пуно је наркомана.
Тамо има свега.
Од игле до локомотиве.

Срби се враћају својим коренима.
Већ живе као у средњем веку.

Од омраженог политичара
нисам ништа читао,
али га ценим као писца.

Завади се са собом,
па се савладај!

Човек са више лица има и више уста,
а то треба нахранити.

Порези су велики.
И држава која умире мора
од нечега да живи.

Ја сам ситна боранија,
али она најфинија,
без конца.

На концу конца сви смо марионете.

Над попом поп!
Срамота!

Опет ћу гласати за вас!
Хоћу, хоћу, киоска ми мога!

Веома сам успешан,
само у овом веку немам среће.

Делим са вама мишљење
јер га за себе немам довољно.

Мучи нас свакодневица.
Иначе, осталим данима уживамо.

Извршење кривичног дела се одлаже
због недостатка доказа.

Шишајте се код нас
и длака с главе вам неће фалити!

Плаћени убица је целат приватник.

Они који се преврћу у гробу,
нису довољно мртви.

Кадифа те тужи, кадифа ти суди.
Тако држава штеди.

Обогатили су се преко ноћи
зато што је мрак трајао дуго.

Био једном Један – бајка која траје!

Контрола квалитета кобасица
утврдила је да је реч о неметалима.

Какав си ти професор
Економског факултета!?
Учиш студенте, а нити имаш пиштољ,
нити умеш да пуцаш.

Јустицијо, баждари вагу,
а за цену ћемо се договорити!

Књигу коју спаљујемо не препоручујемо
за читање зато што дим штима за очи.

Не дамо ни стопу своје земље!
А колико је то у јардима?

Наше лепљиве траке су најбоље!
Са прозорских стакала их можете вратити на
уста, а да ништа не изгубе у квалитету!

За људе великог калибра
предвиђен је велики калибар.

Говно је производ са највећим
учешћем људског фактора.

Данте, дај један круг!

Авељ не зна да је убијен,
јер се то крије у циљу истраге.

Када бумеранг једном одавде оде,
више се никада не враћа.

И ми имамо пријатеље у свету.
Има их к'о Кинеза.

Сатиричари су писци који су утицали
на друштвене промене
до којих није дошло.

Не морамо се држати Библије,
није то Свето писмо.

Синоћ нисам постио.
Продао сам веру за вечеру.

Док технолошки развијени свет већ
рециклира храну, ми једемо говна.

Моја стамбена јединица се
састоји од једне собице,
али је много леп распоред.

Из једног брачног разговора: Ти си моје пиле.
Судећи по мозгу.

Признајем да сам Србин и нећу
више никада, часна реч!

Љубитељима животиња поклањамо
два умиљата мачета,
а продајемо три одвратне свиње.

Станари кућа настрадалих у клизишту
дужни су да уз захтев за промену
пребивалишта плате одговарајућу таксу.

Торта је добра док је не поједеш,
а после се изметне.

Црвени тепих дискретно упија крв.

Ударац у главу био је тако жесток
да је повређени непрекидно понављао:
"Косово је Србија!"

Још нисмо почели археолошка ископавања.
Тако ће оно што откријемо бити још старије.

Пре одласка у рат никог нисам убио
јер се то не сме.
Сада кажу да нисам смео ни у рату.
Па када, онда, смем да убијам?!

Познати предузетник
богат је и моћан, а ја жив.

Мој бик не жели
да мом комшији цркне крава.

Најели су се и тако барем делимично
решили проблем народне исхране.

Ма, дај, узми!

У нашој странци сви су равноправни
без обзира на партијску припадност.

Чувајте ми Југославију,
је л' треба трипут да вам кажем!

Важни телефони: 92, па 94.

Доказано је да измет
смрди мање од говнета.

Сваки разговор је информативан,
али се само један тако зове.

Не може се држати језик
иза поломљених зуба,
а и касно је.

Предизборна кампања постоји
ради постизборних компанија.

Пси рата војсковођама су
кућни љубимци.

Невино осуђени су рехабилитовани
и нека им на памет не падне
да то поново ураде!

Не треба осуђеника вешати о дрво.
Може да настрада од грома.

Ми смо демократска партија.
Наручите одмах!

И треба само Један да влада.
Сто бабица, килава деца.

Телевизија се добро држи.
Срећом, телевизори дотрајавају.

Старији иследник млађем:
Добар је детектор лажи,
али довољан је и кабл.

И Бонапарта је уобразио да је Наполеон,
али је он у томе успео.

Уметник шизофреничар је успешан.
Његово дело је резултат тимског рада.

Месија који има следбенике
није обичан лудак.

Страховладе нема
без оних који се плаше.

Пузимо.

У неку руку, стали смо на ноге.

Пензије се ретко исплаћују
јер кваре старосни просек становништва.

- Деда, зашто сте ви, седе главе, тада ћутали?
  - Тада нисмо били седе главе.

Варао сам, крао сам, фалсификовао сам.
Срећом, ствар је дошла и до суда.

Ја сам у праву, али је остатак света
боље наоружан.

Од изрицања смртне казне невином до
извршења прође неко време,
јер честит и поштен човек није заслужио
да му смрт дође тако изненада,
подмукло и ненајављено.

Хлеба и, ако има, маргарина!

Каин је убио Авеља.
Такав је ред.
И абecedни и азбучни.

Продајем се за мале паре.
То ми је тржишна вредност.

Ако се овога пута нисте обогатили,
не очајавајте, биће још ратова!

Точак за мучење
је допринос природних наука друштвеним.

Пас је ујео човека.
То јесте вест, јер је имао
за шта да га уједе.

Дан крвопролића –
црвено слово у календару.

наталитет + морталитет : 2 = животарење

Да извину ове даме, то је политика!

Аутопортрет - шта сликар мисли о себи.

Демократија је још у повоју,
а борци за демократију већ доста знају.
Знају и где зека пије воду.

Нисмо дали ниједан гол.
Противницима не дајемо ништа!

Он је дете из мешовитог брака.
Отац му је четник, мајка партизанка.

Да би све било као под конац,
неки би морали под конопац.

Здравији је црни хлеб.
Људи на белом хлебу брзо умру.

Од последица рањавања у обрачуну
криминалаца
испустио је племениту душу.

Открио сам топлу воду,
али је исцурела кроз рупу на саксији.

Торта је на три спрата,
али постоји могућност
доградње поткровља.

Кад се Срби и Хрвати трећи пут
сретну у Југославији,
неко ће морати да части.

Народ је социјални случај.
То још није масовна појава.

Тачка ослонца нема димензије.

Нас целате не бркајте са
плаћеним убицама!
Они за ову плату ни луди не би радили!

Социјални случај – то се
на Западу одлично плаћа!

Маске су склизнуле да би прикриле
још већу срамоту.

Са писцима ћемо лако.
Они су јаки само на речима.

Мало ти је што си Србин,
него би још и политиком да се бавиш!

Два ока у глави
не виде где им је глава.

Електрична столица није најудобнија,
али, срећом, човек се на њој не задржава дуго.

Демонстрантов ирски сетер утризао је
полицијског немачког овчара.
Важно је да Србин не удари на Србина.

Није добро кад су главе на пањевима.
Дрвеће не треба сечи, већ чувати.

Слушајте корачницу,
не допустите да вам лешеви
ремете ритам хода!

Бију чим стигну.
– А када ће стићи?
– упита мазохиста.

Ореол је крут
са празнином у средини.

Наши демократски процеси су бурни.
Догађаји се смењују из века у век.

Хипократова заклетва налаже да лекар
помогне сваком пацијенту
без обзира на врсту вискија.

Кућа је изгорела зато што су ватрогасци
били на важном задатку.

Колики ми је IQ?!
Шта је то колики?
Шта је то IQ?

-

„НЕЋУ ДА ТРОШИМ ЋУТАЊЕ“

(2006)

Стари режим је мртав,
али је новом завештао органе.

Кад ми је рекламни пано пао на главу,
порука ми се урезала у мозак.

Све што сам изрекао,
ван памети је.

Омча је ореол за грешнике.

Црној овци је бела врана
мозак попила.

Добро вече,
желео бих да оздравим
све у студију!

Полемика:
ја нисам прекидао Вас,
немојте ни Ви мене!

Ако она има још двојицу,
реч је о петоуглом троуглу.

Стрељање стотину дезертера
побудило је у мени патриотска осећања.

Наређења претпостављених не извршавам,
јер поступке не заснивам на претпоставкама.

Имам велике гласовне могућности,
па ћу гласати за све кандидате.

Пробни балон није полетео
јер је био надувен.

Немојте ми судити
за ратне злочине у Хагу.
Ја у Хагу нисам починио никакве злочине.

Своје прве књиге објавићу пред смрт
да бих се што краће стидео раних радова.

Ми смо прави Христови следбеници.
Рођени смо у време цара Изрода.

После седме, попио сам шесту чашу.
После шесте пету.
И тако све док се нисам отрезнио.

Ако смо промашили пут који смо одабрали,
онда смо стигли где треба.

Омиљена поза ми је да је она одозго.
Ја на трећем, она на петом спрату.

Лекови су скупи. Скупа је и сахрана,
али кад једном умреш, платиш и миран
си до краја живота.

У миру смо циљна група,
у рату групни циљ.

Они који ме праве будалом
тврде да имају пуно посла. Које су то будале!

Играчи на терену моле коментатора
да говори спорије
јер они не могу тако брзо да трче.

У балканској касапници нема меса.
Надлежан је месни суд.

Умро је конструктор чувеног тенка.
И време му је било. Био је то много стар тенк.

Као пешак имам слободу.
Моје ноге су у мојим рукама.

Велики Србин никада не би
испред џамије испремештао обућу.
Он би у џамији верницима
испремештао ноге.

Кључ - симбол људског поштења.

Колико кривих треба да се роди
да би се рехабилитовали
невини, а обешени?

Ми на Балкану смо против рата звезда.
Ту нема клања.

Америка је много јака.
Могла би волу реп да ишчупа.

Потписан је уговор о пријатељству.
Мастило се још није осушило,
а крв се већ згрушала.

Сви моји захтеви су испуњени.
У формулару више нема места.

Баждарим добро и јевтино.
Са мнош Нико не може да се мери.

Мозак се прањем скупља.

Не пуцајте у ваздух,
има га и у мојим плућима!

Ако жртва умре природном смрћу,
плаћени убица нема право на хонорар.

Кревет је сексуално помагало.

Волим да ћутим!

Волим да ћутим!

Волим да ћутим!

Крстим се десном руком
У леву ме је ранио један полицајац.

Кад срце сиђе у пете,
и мозак промени позицију.

Има ли именица *смрт* деминутив
и аугментатив?
Мало стрпљења, па ћете сазнати!

Рече један криминалац да је православац.
Ето, и рима га хоће!

Подрум пића налази се
на трећем спрату нашег
тржног центра.

Југославија је грешка која се поткрада.

Једем хлеб од јуче.
Прегиче ми!

Ако Нова година буде лоша као протекла,
и њу ћемо сменити.

Она се уз њега осећа тако сигурном,
јер он је тако јак.
То осети сваки пут када је туче.

Мирољубивост нам је у крви.
То је проверено више пута.

Да ли имам у џепу пет или десет динара?
Ни сам не знам кол'ко имам пара!

Пије ми се вода,
а нисам жедан.

Плаћене убице нису повећавале цене.
Тако се треба борити против инфлације.

Минимум процеса рада у полицији
демонстрантима
гарантује само лакше телесне повреде.

Гаће су нам добре.
Нећемо их мењати.

Ако је Христ васкрсао,
зашто Понтије Пилат није рехабилитован?

Једите камење!
У њима је највише минерала.

Какав је положај убијеног
по англосаксонском,
а какав по континенталном праву?

Плаћени убица зачас постане
убијени плаћеник.

Васкрснуће је претеча реанимације.

Нека метода Ц 14 прича шта хоће,
Срби су народ најстарији!

Ви сте млади па се не сећате,
али рећи ћу вам да је Косовска битка
била још 1389. године.

Ако је наручилац убиства уједно и жртва,
реч је о самоубиству.

На плакату политичка парола.
Плакат на тараби. Писало на тараби!

Морали смо одмах да замрачимо да би се
народ што пре привикао на мрак.

Пензионери су полумртви.
Зато примају пола пензије.

Вратите ми имовину мога деде.
Мој деда се много намучио
док све то није накрао.

Трошкови сахране усклађују се
са трошковима живота.

Нека странци слободно дођу
и спроведу приватизацију!
Ни до сада се нисмо плашили
да неко наиђе!

Не верујемо времену да пролази.
Стално га меримо.

Некима ћемо судити овде.
Они су остатак од извоза.

Педагогија у складу са светским стандардима:
деца клече на корнфлејксу.

О Онима не пишем из страха
да ми Ови не замере
да нисам довољно оштар.

Супституција је замена за надомјестак.

Негативна политичка кампања:
побити све противнике.

Капитализам је само у почетку неподношљив,
а касније свима буде боље.
Зато га остављамо за касније.

Испунили смо све што смо у предизборној
кампањи обећали себи.

У политици треба раздвојити
кукољ по врстама.

Тринаесто прасе је крмачи
задња рупа на свирали.

Увиђамо шта нам се догађа,
али се у циљу истраге
резултати увиђаја крију.

Јуче сам доручковао,
вечерас сам огладнео,
а транзиција је тек у првој деценији.

Зараде су негде око 900 евра.
Негде да, али овде не!

Цигарете су опасне по живот.
Нарочито ако се трговац цигаретама
неком замери.

Зашто смрдим на бели лук?
Разлог су етерична уља.

Муниција се пакује у сандуке.
Погођени такође.

Ради бољег живота,
многи су се одавде иселили.
То није помогло. Овде се и даље живи лоше.

Зашто је висок телефонски рачун?
Много причате!

Успео је у животу,
што га и убудуће обавезује.

На фотографији из чланске карте
леп сам к'о уписан.

Један месар је на кобасице
стављао лажне етикете *Benetton*.

Делимо постељу и трпезу.
Док ја спавам, она једе.

Они који су под комунистима
тајно славили крсну славу,
под њиховом децом је тајно не славе.

Грађани треба да воде рачуна
о лепом говору и дикцији
јер се све то и даље прислушкује.

Сестро драга, ја сам била манекенка
док ти ниси ни знала где је Молдавија.

Купујем стан у вашој згради!
Кока кола бесплатна!

Мушкарци су бољи кувари од жена
зато што та реченица баш тако гласи.

Памет и лепота не иду заједно.
Воze се луксузним аутомобилима.

Компјутери су све бржи и бржи.
Писци који их користе мораће на курс
Паркинсонове болести.

Шта вреди што је сат водоотпоран,
када ја не знам да пливам.

Од времена цара Душана
нисмо водили освајачке ратове.
Који би народ толико издржао?!

Кућа на клизишту је покретна имовина.

Толико је паметан
да успева да то прикрије.

Утикач и утичница!? Срамота!

После четвртка је петак,
и не замерите на цинизму!

Леш је хладан.
Ту кремирање не може да помогне.

Ако је национализам еротика,
шовинизам је порнографија.

Неће бити реваншизма!
Тако некако гласи она изрека
о вранама и очима.

За рањену жртву, плаћени убица
добиће само део хонорара.
Аконтацију.

Знам да има живота у космосу.
Ваљда сам и ја неки пример.

Волео бих да умрем од рака.
У стотој години живота.

Колику год да направим будалу од себе,
резултат је увек нерешен.

Афоризам читам отпозади.
Хоћу одмах да знам шта ће бити на крају.

И ми који смо седели скрштених руку
оставили смо отиске.

Дрвеће даје шуми кисеоник,
јер да није кисеоника
не би било ни шумског пожара.

Академик Поповић
ради на новом научном пројекту.
Ако, ако, нека ради
кад није хтео да учи школу!

Ако плаћеном убици није исплаћен хонорар,
жртва има право на реанимацију.

И Бог је Србин. Зато нам и ради ово.

Ја живим на Карабурми,
а Никол Кидман у Америци.
Даљина је учинила своје.

Новинари ништа не знају,
али нису дужни да открију
извор информација.

Они који су пустили мозак на ОТАВУ,
инжењере су отерали у Торонто.

Медицина - посредник
између смрти и живота.

Не знам да ли је ово демократија,
али погледаћу у речник!

Ми градимо пругу,
Храм гради нас!

Сећам се да сам побегао са стрељања.
Сада живим од сећања.

Док представници власти краду,
опозиција не седи скрштених руку.

Војска може да сруши нелегални режим
без асистенције полиције.

Термометар је непоуздан.
Час му је хладно, час му је вруће.

Мобилни телефон ме тера да се крећем.
Куд он, ту и ја.

После реанимације
леш се много боље осећа.

Залутали човек
набаса на усмерен метак.

Не марим ја за прострелну рану:
метак на једно уво уђе, на друго изађе.

Ја у браку имам слободу.
Могу да судове оперем одмах
или после усисавања прашине.

Отишао је с власти, али ће се вратити.
Заборавио је кишобран.

Фото-робот не личи на убицу.
Полиција ће моћи с њиме да се слика.

Неко је на плаћеном одсуству,
неко на боловању.
Посла има за све који хоће да раде.

Када је данас по вашем календару?

Наша болница нуди све што вам треба.
Од пријема до погребња.

Сишао сам с ума да му не бих сметао.

Био је то честит човек,
али се одао политици.

Жене на мене падају.
У депресију.

Лако је њему да се уздигне
кад ту нема шта да се понесе.

Чиме се бавим?
Бавим се мишљу да почнем
нешто да радим

То је дебилима јасно.
Да, али ја нисам дебил!

За пријатеља бих и у ватру и у воду,
и то истовремено.

Хајде да се потучемо,
али ја да будем јачи!

Правилно усмерен метак
довољан је за цео живот.

Зарада запосленог је исто што и плата,
само је много мања.

Поета у стихове убацује реч *вино*,
јер префињена песничка душа
од пива подригује.

Избори су важна карика
у ланцу демократије.
Ништа без ланца.

На једном делу компаса
нахватала се маховина.
То је северна страна.

Срећа нас успешно прати.
Увек одемо далеко од ње.

Тамјан у спреју!
И црква је све ближа европским стандардима.

Извадили су ми зубе, али моћи ћу да једем
чим донације стигну у пензиони фонд.

Јавна кућа - за мене је морално недопустиво
да то толико кошта.

Жртва је раскомадала нападача,
тако да злочинац има неколико алибија.

У среду сам користио WC
и одмах потом, у четвртак,
опрао руке.

Ево како сам смањио телесну температуру
са 39 на 36 степени:
Од 39 одузео сам 3.

Први у Европи смо јели кашиком,
па су онда Турци ту реч
преузели из нашег језика.

Ко је узимао лекове, после тога је умро.
Нико није умро пре узимања лекова.

Човек користи само десет посто
могућности мозга.
Срећом, и политичари су људи.

Плаћени убица који дави
наплаћује само руке.

У претходном режиму извукао сам дебљи,
а у новом тањи крај.

Припитомио сам тигра.
Не само да ми једе из руке,
већ је стигао и до рамена.

Човека који има образ свака будала шамара.

Тај роман нисам испуштао из руку
док ми није испао,
а после ме мрзело да се сагињем.

Не треба улагати новац у здравство,
јер се здравље новцем не купује.

Архимеду је упала секира у мед.
Приметио је да свако тело потопљено у
течност...

У мени је седамдесет посто воде.
Зато ме је тако лако превеслати.

За хитне рокове има времена.
Ту је јулијански календар.

Двадесет година заостајемо за светом.
Иначе, пре тога нисмо заостајали.

Санитарна инспекција
треба да забрани продају оружја.
Мало, мало, па угрози здравље људи.

Бог све види, све зна,
али не сме да писне.

Ако ме још једном будеш питао како сам,
набрајаћу без устезања!

Када је Черчил рекао
да је Југославија нашла своју душу,
није прецизирао да јој је душа у носу.

Наша медаља има само једну страну
и то баш ону другу.

Улици 29. новембра су променили име.
Да ли ће у Булевару Деспота Стефана
батине мање да боле?

Дајем часове веронауке свима!
Живадин Ibrahimberger

Ако она воли њега, то доводи
у неравноправан положај мене.

Сишао сам с ума.
Ето са којих висина ја долазим!

Дајте ми овце, ливаду и триста година,
па да видите како се пишу
народне пословице!

Лице му је сиве, нездраве боје,
али се лепо слаже уз све.

Никада нисмо били освајачи. Војска цара
Душана је ослободила околне народе
и примила их у своју државу.

Судећи по заставама,
победа је измакла за пола копља.

Угледни универзитет,
основан још почетком прошлог месеца,
налази се у киоску поред нашег.

Трудимо се да наш град добије метро.
Копамо рукама и ногама.

Мој пас лаје,
али не чита народне пословице.

Док ја размишљам
о прибављању противправне
имовинске користи,
лопина је већ нешто здипила.

Нашег вечерашњег госта не треба
посебно представљати.
Зато га нисмо ни позвали у наш студио.

Мој роман је преведен на више језика.
Можда ће га неко и објавити.

Децу треба васпитавати,
подизати и не испуштати,
јер ако их испустите, могу да падну.

Нож или чакија?
Није шија него врат.

Ако вам с десне стране наилази тенк,
ви ћете га пропустити,
јер има право првенства пролаза.

Политичар жели да нам свима буде боље
зато што му требају паре.

Оставио је иза себе јасан траг.
Зато га и нису ухватили.

Заустио сам да кажем нешто о канибализму,
али сам се утризао за језик.

Када сам рекао цену,
насмејао сам озбиљног купца.

Двоструко даје која одмах даје.

Слушам амбијенталну музику.
Амбијент ми је једна кафана
на Ибарској магистрали.

Афоризам је нестрпљиви роман.

ЈЕЗИЧКЕ ВРАГОЛИЈЕ КАО ДРУШТВЕНЕ АНОМАЛИЈЕ

Запажени писац Београдског афористичког круга, Милан Бештић и својом новом, четвртом књигом, остаје доследан свом ауторском рукопису, успешно опробаном већ у првој књизи, „Цврчак свира химну“. Специфичност Бештићевог стила могла би се сажето описати као духовито поигравање језиком и логиком, са изразитим нагласком на противречностима. Ти језичко-логички каламбури, међутим, нису игра за себе, ватромет врцавог духа ради разоноде, већ су у тесној спрези са такозваном голом стварношћу – стварност је заправо и њихово извориште и њихова утока, и хоризонт опсервације и циљно поље, енергетска основа како осуде постојећег, тако и вере у могућност бољег.

Као врстан сатиричар скептик, Бештић то *боље* не описује као неки конкретум, он га чак не наговештава ни у обрисима. То *боље* се назире једино из ишчашености стварности, из њене ровитости и натрулости, што ће скратити и урушити њену моћ владања нашем личном и друштвеном судбином. Отуда толико црног хумора и цинизма у Бештићевим афориз-

мима – он ништа не подржава и не придржава; напротив, он гура трошне зидове и натрула стабла да брже падну и створе простор за друкчије – стаменије и боље. Разуме се, он не мисли да ће ружна стварност тек тако ишчезнути са видика и попут таме прогутати саму себе. И нељудска стварност је људска творевина и неће се преобразити без људског фактора, без активног односа и вредносног усмерења. И нашу активизацију, разуме се, Бештић не призива директно – прави уметник се служи дискретним алузијама и сугестијама, не налозима. Он не позива већ провоцира, зазива бунт и мотивацију за промене кроз суочавање са ружним ликом збиље, са њеном изгубљеношћу у времену и простору, са њеном недостојношћу да траје и обитава, оптерећујући и нашу материјалну и нашу духовну егзистенцију. Другим речима, аждају свакодневице описује тако да у нама буди поклич *Иди, ало! Одлази заувек!*

Пишчева порука је запретана стилем, али очигледна сликом. *Призори све казују* – као да нам између редова поручује Бештић. Другим речима, ако вас остављају равнодушним или вас само засмејавају, нисмо на истим таласима.

Критичар може и апстрактним приступом да назначи значењску суштину и тематско обиље текста,

али изражајно богатство и живост стила, поготову кад је реч о језичким обртима који каткад досежу вредност бравура, једино верно дочаравају сами примери.

Један од уводних афоризама збирке гласи: *Добро вече, желео бих да оздравим све у студију!* То је наоко мали језички штос, досетка заснована на изостављању само једног слова из свакодневне фразе. Тај минималистички захват, међутим, то једно одсутно слово, код врсног афористичара имплицира читаво друштвено стање, кризу вредности и морално посрнуће у коме смо, добија звук и статус сигнала.

Афоризам који отвара књигу такође је на први поглед само духовита игра речи и смисла: *Стари режим је мртав, али је новом завештао органе.* Ова наоко биологистичка цака о хибернацији као начину преласка из трошне свакодневице у вечно постојање овде упечатљиво контрастира вечну дијалектику старог и новог, однос цињева и средстава, поразно илуструјући друштвену климу и промену као привид. Осим снажне политичке поруке, овај изврсни афоризам повратно баца додатно светло и на његово идиоматско извориште, додаје једном биофизичком исказу метафизичку димензију.

Чувену Клаузевицеву мисао да је рат политика другим средствима Бештић је, значењски тужно али

стилски бриљантно, рокадом именица и епитета, овако оваплотио: *У миру смо циљна група, у рату групни циљ*. Једна апстрактна мудра опаска добила је достојан уметнички пандан.

Савремени темпо живота лако ствара илузију брзих промена и општег напретка. Ево како ту илузију карикира Бештић: *Угледни универзитет, основан још почетком прошлог месеца, налази се у киоску поред нашег*. Еуфорија лаког стицања звања и знања подсећа нас на стара добра времена и девизе *Техника народу! / Сви у школе! / Уздигимо неписмене!* Некадашњим масовним уздицањем неписмених губили смо време, данашњи лаковерни губе и време и новац.

Нисмо жртве само брзинских илузија. Читав однос према стварности свели смо на визију света као воље и представе, на провизоријум појединачног и колективног нарцистичког ега, на еуфорично славење свега и свачега. Пабирке успеха оглашавамо трубама тријумфализма. А кад мирним оком погледамо у суштину, шта видимо: *Судећи по заставама, победа је измакла за пола копља*. Конфронтирањем теме победе са темом смрти, Бештић овим афоризмом рељефно показује колико су нам и отрежњења плитка – можемо каткад случајно да посрнемо, али пада у нашем појмовнику нема!

Не тврди Бештић да је све исто као пре. Напротив, он увиђа огромну разлику: *У претходном режиму извукао сам дебљи, а у новом тањи крај.* Он, додуше, у неким стварима није сигуран као наши обични грађани који све знају, али о својим дилемама консултује меродавне: *Не знам да ли је ово демократија, али погледаћу у речник!*

Природно је да у овим невеселим временима претеже сатирична тематика. Има код Бештића, међутим, и афоризама о многим другим темама – о људској природи, историји, негдашњој и данашњој митоманији, памети и безумљу, љубави и мржњи... Храбро се лађао свих тема, свестан да срце увек треба да буде на свом месту: *Јер: Кад срце сиђе у пете, и мозак промени позицију.* Тада су прање, пеглање и друге корекције од слабе вајде: *Мозак се прањем скупља.*

Попут претходних, и нова збирка афоризама Милана Бештића је књига виспреног духа, преплета озбиљне замишљености и лепршавих каламбура и враголија. Но пажљиви читалац ће увидети да су и највицкастије Бештићеве враголије верни вербални пандани, сатиричне пројекције друштвених аномалија. Са дискретним позивом да се латимо њиховог уклањања. Свестан да у друштву и политици нема неутралности (свако се меша у политику!), писац нам

„Нећу да трошим ћутање“

поручује: *И ми који смо седели скрштених руку оставили смо отиске.*

Бештић није седео скрштених руку, а његов отисак је пред нама. Упечатљив и достојан озбиљне пажње.

Витомир Теофиловић

БЕЛЕШКА О ПИСЦУ

Рођен је 1952. у Београду.

Књиге афоризама:

Цврчак свира химну (1990),

Цврчак је појео мрава (1996),

Тако је говорио Пинокио (2001),

Нећу да трошим ћутање (2006).

Заступљен је у неколико домаћих и страних
антологија.

Афоризми су му превођени на бугарски,
енглески, немачки, италијански, мађарски
и шпански језик.

Живи у Београду.

САДРЖАЈ

„Цврчак свира химну“	7
„Цврчак је појео мрава“	59
„Тако је говорио Пинокио“	117
„Нећу да трошим ћутање“	199
Белешка о писцу	257

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41–84

БЕШТИЋ, Милан

Сабрани афоризми / Милан Бештић. – Београд : Алма,
2006 (Београд : Скрипта интернационал). – 259 стр. ; 20
цм. – (Библиотека Савремена књижевност / [Алма,
Београд])

Белешка о писцу: стр. 257.

ISBN 86–84023–62-5

COBISS.SR–ID 136275980